Fil-Prim Awla tal-Qorti Civili

Onorevoli Imhallef Albert J. Magri B.A., LL.D.

Seduta ta' nhar il-Hamis 11 ta' Ottubru 2001

Citazzjoni numru 2555/98 AJM

Kawza numru 28.

Dun Mikiel Camilleri

Vs

Frans Ghirxi editur l-Orizzont.

Il-Qorti,

Rat ic-citazzjoni presentata fl-4 ta' Dicembru 1998 li permezz taghha l-attur wara li ppremetta li permezz ta' zewg artikoli ppublikati fl-Orizzont, wiehed fit-13 ta' Ottubru 1998 intitolat "Membri tal-Knisja f'tilwima fuq dendil ta' lumi ma bieb" u dak ippublikat fit-22 ta' Ottubru 1998 intitolat "Membri tal-Knisja nvoluti f'pika politika; Kanonku jpoggi l-lumi fuq l-ghadba ta' Kanonku iehor" ta' malafama lill-attur billi attribwielu fatti determinanti bi skop li joffendu l-unur tieghu u l-fama tieghu u li jesponuh ghar-ridikolu u ghad-disprezz tal-pubbliku; illi l-attur bhala parti offiza ghandu d-dritt ghad-danni kkontemplati fil-ligi ta' l-Istampa, Att XL ta' l-1974; illi l-konvenut ghalkemm ippublika ittra bhala risposta ta' l-attur naqas li jaghtiha l-istess prominenza li kellhom

l-artikoli hawn fuq imsemmija, kif mitlub skond il-Ligi ta' l-Istampa, u minkejja li kien interpellat sabiex jersaq ghall-likwidazzjoni u hlas tad-danni sofferti mill-attur, huwa baqa' inadempjenti; talab li din il-Qorti:-

1. tiddikjara li l-konvenut ta' malafama lill-attur bl-istampat fuq imsemmi, li ghandu l-iskop illi jitellef jew jnaqqas l-istima tieghu;
2. tikkundanna lill-konvenut jhallas lill-attur dik is-somma li din il-Qorti tiddetermina f'ammont li ma jeccedix hamest elef lira maltin bhala danni u riparazzjoni ta' l-ingurja morali u malafama li huwa sofra bil-pubblikazzjoni fuq imsemmija.

Bl-imghax legali u bl-ispejjes inkluzi dawk ta' l-ittra interpellatorja tas-26 ta' Ottubru 1998 kontra l-konvenut li ghandu jidher ghas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni, l-lista tax-xiehda u d-dokumenti ezebiti mill-attur.

Rat id-digriet taghha tat-18 ta' Mejju 1999 meta l-Qorti ordnat l-isfilz tan-nota tal-eccezzjonijiet tal-konvenut billi kienet tardiva, liema ordni giet revokata b'digriet tas-16 ta''Marzu 2000 wara li l-kontro parti irtirat l-opposizzjoni taghha ghall-istess nota tal-eccezzjonijiet.

Rat in-nota tal-konvenut li permezz taghha eccepixxa:-

1. Li fl-ewwel lok l-attur irid jipprova li l-eccipjent kien l-editur tal-harga tal-Orizzjont imsemmija.
2. Illi l-ewwel talba ghandha tigi michuda ghax l-attur mhux identifikat jew identifikabbli mill-"average reader" kriterju basiku fil-qasam tal-istampa.

3. Illi bla pregudizzju l-materjalita' tal-haga hi pjuttost haga vojta, u insinifikanti u mhiex oggett prospettat mill-legislatur ghall-applikazzjoni tas-sanzjonijiet tal-ligi tal-Istampa.
4. Illi kull oggezzjoni li seta kellu l-attur tqieghdet f'postha meta giet pubblikata l-ittra tal-konsulent legali tieghu.

Rat id-dikjarazzjoni w l-lista tax-xiehda tal-konvenut.

Rat il-verbal ta' l-udjenza tas-16 ta' Marzu 2000 ta' din il-Qorti diversament preseduta meta l-kawza giet mibghuta quddiem din il-Qorti ghas-seduta tal-15 ta' Gunju 2000 sabiex tigi trattata u deciza.

Hadet konjizzjoni tal-provi prodotti.

Rat il-verbal ta' l-udjenza tas-7 ta' Mejju 2001 meta l-kawza giet imhollija ghas-sentenza ghas-seduta tal-lum bil-fakolta' lill-partijiet jippresentaw noti ta' osservazzjonijiet.

Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tal-konvenut.

Ittrattat il-kawza.

Ikkunsidrat:-

Bl-artikoli fuq imsemmija l-gurnal in kwistjoni qed jaghmel referenza ghall-incident li allegatament gara fir-rahal tan-Nadur, Ghawdex wara l-elezzjoni tal-1998. Skond l-artikolista dan l-incident kien jinvolvi zewg kanonki li jabitaw fl-istess rahal faccata ta' xulxin, u wiehed allegatament jissimpatizza mal-partit nazzjonalista mentri l-iehor allegatament

jissimpatizza mal-partit laborista. L-allegat incident ghalhekk jidher li kellu konnotazzjonijiet politici inkwantu jinghad li l-wiehed minnhom, naturalment dak ta' xaqliba nazzjonalista, ittanta li jpoggi u effettivament sussewgentement pogga, xi lumi mal-bieb tal-kanonku l-iehor. Mill-artikoli in kwistjoni jidher li qed issir referenza specifika ghall-attur billi fil-harga tat-22 ta' Ottubru 1998 jissemma bil-laqam tal-familja tieghu u cioe tal-Grigal u sahansitra issir referenza ghall-karnaggon u fattizzi tieghu bhala l-kanonku l-Iswed.

Mill-fuq espost ma hemmx dubbju li r-riferenza ghall-attur fl-imsemmija artikolu hija wahda specifika u l-istess attur huwa facilment identifikabbli specjalment meta wiehed josserva li l-allegat incident sehh f'rahal f'Ghawdex fejn kulhadd jkun jaf lill-kulhadd u partikolarment meta l-oggett tal-malafama jkun qassis u ssir referenza ghal-laqam tal-familja tieghu – haga li f'Ghawdex hija r-regola aktar milli l-eccezzjoni. F'dan is-sens it-tieni eccezzjoni tal-konvenut mhux ammissibbli.

Il-fatti relatati fl-artikoli imsemmija ma humiex bazati fuq verita'. Infatti l-attur cahad kategorikament li huwa kien involut f'xi incident bhal dak allegat fil-gazzetta sew permezz ta' ittra li intbghatet mill-avukat tieghu xi granet wara l-pubblikazzjoni u anke waqt ix-xhieda tieghu quddiem din il-Qorti. Mil-parti l-ohra il-konvenut ma ressaq ebda prova in sostenn ta' l-ewwel eccezzjoni tieghu. Ghalhekk din il-Qorti ma tarax il-ghala ma ghandhiex tikkunsidra lill-konvenut bhala l-editur tal-gazzetta l-Orizzont fid-data tal-pubblikazzjonijiet imsemmija partikolarment billi dan accetta c-citazzjoni hekk kif saret in-notifika.

Fil-mertu l-konvenut ma ressaq ebda prova biex jissostanzja dak li intqal fir-rigward ta' l-attur fl-imsemmija hargiet tal-gazzetta konvenuta. Mhux

talli hekk talli anke irrinunzja ghad-dritt tal-kontro ezami ta’ l-istess attur. Inoltre jidher li l-linja difenzjonali tal-konvenut hija fis-sens li ghalkemm dak li intqal mhux minnu dan xorta wahda ma jintitolax lill-attur li jagixxi ghad-danni a termini ta’ l-artikolu 28 tal-Kap 248 tal-Ligijiet ta’ Malta billi “*il-materjalita’ tal-haga hi pjuttost haga vojta u insinifikanti”.*

Din il-Qorti tissimpatizza ma dak li gie sottomess mill-konvenut billi fih innifsu l-allegat att u cioe it-tqeghid ta’ lumi wara l-bieb ta’ terz ma jwassal ghall-ebda konsegwenzi serji u fil-generalita’ tal-kazi tali att jittiehed bhala cajta u espressjoni ta’ dispjacir ghal dak li jkun bghata t-terz, bhal per ezempju f’piki ta’ natura sportiva. Izda fil-kaz in ezami din il-Qorti ma tistax tikkondividi s-sottomissjonijiet tal-konvenut. Wiehed jrid jiftakar li dan l-incident allegatament sehh gewwa rahal zghir fil-gzira ta’ Ghawdex fejn storikament l-abitanti tar-rahal jharsu b’certa rispett lejn l-qassisin tar-rahal. L-implikazzjonijiet ukoll ma kienux tant zbiegh billi l-incident allegatament sehh ftit wara rizultat ta’ elezzjoni generali li kienet miggielda sew u qajmet certa ferment u parteggianizmu fil-poplu. Issa jidher li minn kiteb l-artikolu in kwistjoni kellu l-intenzjoni specifika li joskura lill-attur mal-partitarji laboristi billi gie identifikat bhala partiggjan estrem b’mod li fil-futur dan l-istess attur seta’ jsib certa nuqqas ta’ ko-operazzjoni minn din is-sezzjoni tal-parrocciani. Din il-Qorti ghalhekk hija tal-fehema li l-malafama kienet intiza u intiza ukoll li tipproduci certa effetti.

Illi fic-cirkostanzi din il-Qorti ma tistax hlief li tilqa’ t-talbiet attrici u wara li hadet konjizzjoni tac-cirkostanzi kollha tal-kaz tillikwida bhala danni s-somma ta' mitt lira maltin (LM100) u konsegwentement tikkundanna lill-konvenut jhallas dan l-ammont lill-attur bl-imghax legali millum.

Bl-ispejjes kollha kontra l-konvenut.

Onor Imhallef Albert J. Magri